

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Rapport van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 6 november 2012

met betrekking tot de toepassing van artikel 6.4.13 van het Energiebesluit

Inleiding

Op 26 augustus 2010 maakte de VREG een advies¹ publiek met betrekking tot een voorstel van wijziging van artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen. Sinds de coördinatie van energiegerelateerde besluiten in het Energiebesluit is deze bepaling opgenomen in artikel 6.4.13, maar werd er inhoudelijk niets aan gewijzigd.

De toepassing van het bewuste artikel veroorzaakt regelmatig discussies tussen netbeheerders enerzijds en producenten anderzijds. Deze problemen zijn de VREG bekend, en vormden mee de onderbouwing van het voorstel tot besluitwijziging.

Ondertussen hebben de netbeheerders (in samenwerking met VITO, VREG en een aantal andere agentschappen/departementen binnen de Vlaamse overheid (met name VEA, LNE, RWO, LV en EWI)) een studie gemaakt naar de onthaalcapaciteit van de bestaande netten en de noden tot verhoging hiervan in functie van de Vlaamse doelstellingen inzake productie van elektriciteit op basis van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling. Deze studie werd gepresenteerd op 10 september 2012 en bevat een aantal aanbevelingen van de netbeheerders betreffende de planmatige aanpak van de netuitbouw en het aansluitingenbeleid, en een indicatie van het nodige investeringsbudget voor de verhoging van de onthaalcapaciteit.

Om de impact van de beperking van de aansluitingskost op basis van art. 6.4.13 in te schatten, wilde de VREG een beter zicht hebben op de toepassing van deze steunmaatregel. Daarom heeft de VREG de netbeheerders gevraagd om volgende gegevens over te maken:

*per distributienetbeheerder, onderverdeeld per **aansluitingsspanningsniveau** (LS, MS en HS) en **technologie** (PV, wind en bio-WKK), het aantal steundossiers en de gemiddelde financiële steun per dossier, en dit **per jaar** van steunverlening voor de jaren 2009, 2010 en 2011.*

Aantal dossiers voor netbeheerder x in jaar y

Spanning/Technologie	PV	Wind	Bio-WKK
LS			
MS			
HS			

Gemiddelde steun (in €) per dossier voor netbeheerder x in jaar y

Spanning/Technologie	PV	Wind	Bio-WKK
LS			
MS			
HS			

¹ ADV-2010-5, www.vreg.be/adv-2010-5-0

Resultaten

De gegevens voor 2009 waren niet voor alle netbeheerders in de gegeven vorm beschikbaar. Daarom zijn ze niet mee in de synthetische tabel opgenomen. Enkel Infrax West rapporteerde voor dat jaar 2 aansluitingsdossiers voor windturbines op middenspanning, die op een gemiddelde steun van €130.655 aanspraak konden maken.

De aansluitingen op hoogspanning bleven beperkt tot 3 bio-WKK dossiers gemeld door ELIA. Twee van deze dossiers hadden betrekking op een aansluiting in 2010 (gemiddelde steun: €1.226.076,89) en 1 dossier betrof een aansluiting in 2011 (steun van €1.128.503,86).

De aantallen en bedragen voor laag- en middenspanning in 2010 en 2011 worden in de tabellen 1 en 2 op volgende pagina's samengevat.

De aantallen vermeld in beide tabellen voor de Eandis-DNB's betreffen **alle dossiers**, onafhankelijk van de verlening van steun. Daarom zijn ze niet vergelijkbaar met de cijfers van Infrax, waarbij effectief enkel dossiers met steun werden gerapporteerd. De reden hiervoor is dat Eandis de dossiers waarvoor er steun is geweest, niet nominatief kon linken met de investeringsprojecten. Op laagspanning is een project immers niet specifiek toewijsbaar aan 1 dossier, maar kunnen soms meerdere dossiers gebaat zijn bij de uitvoering van een versterkings- of uitbreidingsproject. Eandis kon wel het totaal aantal projecten met steun rapporteren en deze gegevens werden in de synthetische tabel 3 verwerkt.

Omwille van de afwijkende rapportering werd voor alle netbeheerders het **totaal uitgekeerde** steunbedrag bepaald (uitgedrukt in €), en niet de gemiddelde waarden zoals opgevraagd. Het zijn deze totale steunbedragen, opgesplitst in laag- en middenspanning enerzijds, en naar productietechnologie anderzijds, die in bijgevoegde tabellen 1 en 2 kunnen worden teruggevonden.

Een cijfer 0 in de tabel houdt in dat de netbeheerder het dossier wel heeft beoordeeld in het kader van de toepassing van art. 6.4.13 van het Energiebesluit, maar dat dit uiteindelijk niet leidde tot een verminderde aansluitingskost.

Overzicht rapportering 2010 per DNB

Overzicht rapportering Spanning/technologie	2010 Aantal dossiers		
	PV	Wind	WKK BIO
LS	24.619	-	-
GASELWEST	4.383		
IMEA	1.068		
IMEWO	5.114		
INTERGEM	3.621		
IVEKA	4.645		
IVERLEK	5.414		
SIBELGAS	372		
INTER-ENERGA	2		
IVEG			
INFRA X WEST			
PBE			
MS	387	5	13
GASELWEST	138		3
IMEA	15		2
IMEWO	76	1	1
INTERGEM	46	2	1
IVEKA	43		
IVERLEK	47		6
SIBELGAS	6		
INTER-ENERGA	15	2	
IVEG			
INFRA X WEST	1		
PBE			
Totaal MS + LS	25.006	5	13

Overzicht rapportering Spanning/technologie	2010 Steun DNB		
	PV	Wind	WKK BIO
LS	3.330.993	-	-
GASELWEST	39.268		
IMEA	82.238		
IMEWO	485.575		
INTERGEM	420.651		
IVEKA	1.025.430		
IVERLEK	1.160.540		
SIBELGAS	90.207		
INTER-ENERGA	27.084		
IVEG			
INFRA X WEST			
PBE			
MS	3.297.782	841.329	787.683
GASELWEST	106.570		227.736
IMEA	0		0
IMEWO	599.874	449.329	132.639
INTERGEM	66.807	0	0
IVEKA	702.879		
IVERLEK	1.192.753		427.307
SIBELGAS	349.604		
INTER-ENERGA	251.295	392.000	
IVEG			
INFRA X WEST	28.000		
PBE			
Totaal MS + LS	6.628.775	841.329	787.683

Tabel 1: Rapportering LS en MS voor 2010

Overzicht rapportering 2011 per DNB

Overzicht rapportering Spanning/technologie	2011 Aantal dossiers		
	PV	Wind	WKK BIO
LS	52.560	-	-
GASELWEST	10.726		
IMEA	1.628		
IMEWO	11.179		
INTERGEM	7.861		
IVEKA	10.666		
IVERLEK	9.774		
SIBELGAS	690		
INTER-ENERGA	33		
IVEG	1		
INFRA WEST	1		
PBE	1		
MS	786	11	6
GASELWEST	221		1
IMEA	28		
IMEWO	102	2	
INTERGEM	96	3	
IVEKA	173	1	4
IVERLEK	95	1	
SIBELGAS	11		
INTER-ENERGA	54	2	1
IVEG			
INFRA WEST	5	1	
PBE	1	1	
Totaal MS + LS	53.346	11	6

Overzicht rapportering Spanning/technologie	2011 Steun DNB		
	PV	Wind	WKK BIO
LS	4.173.757	-	-
GASELWEST	198.545		
IMEA	90.384		
IMEWO	68.008		
INTERGEM	665.154		
IVEKA	1.076.398		
IVERLEK	1.485.075		
SIBELGAS	111.010		
INTER-ENERGA	386.133		
IVEG	8.140		
INFRA WEST	9.250		
PBE	75.660		
MS	7.221.727	2.890.617	764.206
GASELWEST	1.071.496		156.993
IMEA	382.875		
IMEWO	1.688.798	371.862	
INTERGEM	396.442	217.925	
IVEKA	1.018.994	534.560	246.013
IVERLEK	1.762.969	506.270	
SIBELGAS	242.062		
INTER-ENERGA	267.030	626.500	361.200
IVEG			
INFRA WEST	168.700	80.500	
PBE	222.360	553.000	
Totaal MS + LS	11.395.484	2.890.617	764.206

Tabel 2: Rapportering LS en MS voor 2011

Bespreking

De globale gegevens voor 2010 en 2011 staan samengevat in tabel 3.

Het merendeel van de dossiers betrof PV-installaties. In 2010 ging het in totaal om 308 installaties met steun, in 2011 piekte dit tot 557 installaties. Het steunbedrag voor deze PV-installaties steeg van 6,6 miljoen € in 2010 tot 11,4 miljoen € in 2011. De installaties kunnen, afhankelijk van het vermogen en de specifieke netsituatie, aangesloten worden op laag- of middenspanning. Het toegekende steunbedrag kan daarbij sterk verschillen. Voor een installatie met een vermogen < 250 kVA wordt immers uitgegaan van een aansluiting op laagspanning, terwijl die in heel wat gevallen toch op middenspanning wordt aangesloten. Indien een dergelijke aansluiting gebeurt op een bestaand aansluitingspunt, is er vaak geen tussenkomst van de DNB gevraagd, maar als een nieuwe aansluiting voorzien moet worden, kan het steunbedrag snel oplopen. Gemiddeld werd voor de PV-installaties (zowel in 2010 als in 2011) een vermindering van de aansluitingskost toegestaan van ongeveer €20.000.

De winddossiers waarover gerapporteerd werd, werden alle op middenspanning aangesloten. Het betrof 5 dossiers in 2010, en 11 dossiers in 2011. Het totale steunbedrag bedroeg 0,8 miljoen, resp. 2,9 miljoen €. Niet alleen verdubbelde dus het aantal dossiers, ook de gemiddelde steun per dossier nam gevoelig toe tot meer dan €250.000/dossier.

Bij de bio-WKK-dossiers moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de aansluitingen op middenspanning (13 in 2010 en 6 in 2011) en de aansluitingen op hoogspanning (2 in 2010 en 1 in 2011). Voor de aansluitingen op middenspanning bedroeg de gemiddelde tegemoetkoming door de netbeheerders €75.000-125.000/dossier, daar waar het steunbedrag bij de installaties aangesloten op het plaatselijk vervoernet van ELIA 1 miljoen € overschreed.

Over deze periode van 2 jaar genoten in totaal 903 producenten van de steun zoals voorzien in artikel 6.4.13 van het Energiebesluit, en dit voor een totaal bedrag van ongeveer 27 miljoen €.

Deze kost voor de netbeheerders werd doorgerekend in de tarieven, aangezien deze beperking van de aanrekening van de reguliere aansluittarieven in het kader van de ondersteuning van de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen als een openbaredienstverplichting aan de netbeheerders werd opgelegd.

Overzicht rapportering 2010 Aantal dossiers

Spanning/technologie	PV	Wind	Bio-WKK
LS	228	0	0
MS	80	5	13
HS	0	0	2

Overzicht rapportering 2010 Steun DNB in €

Spanning/technologie	PV	Wind	Bio-WKK
LS	3.330.993 €	0 €	0 €
MS	3.297.782 €	841.329 €	787.683 €
HS	0	0	2.452.154 €

Overzicht rapportering 2011 Aantal dossiers

Spanning/technologie	PV	Wind	Bio-WKK
LS	304	0	0
MS	253	11	6
HS	0	0	1

Overzicht rapportering 2011 Steun DNB in €

Spanning/technologie	PV	Wind	Bio-WKK
LS	4.173.757 €	0 €	0 €
MS	7.221.727 €	2.890.617 €	764.206 €
HS	0	0	1.128.504 €

Tabel 3: Synthetische tabel

Besluit

De VREG heeft de cijfergegevens uit dit rapport verzameld met de hulp van de netbeheerders. Door deze publicatie is er een beter zicht op de concrete effecten van het beleid ter ondersteuning van de aansluiting van generatoren op basis van hernieuwbare energiebronnen, ten minste aan de kostzijde. Het is moeilijk in te schatten welke positieve effecten deze steunmaatregel heeft opgebracht. Daarvoor zou er een analyse moeten gemaakt worden welke projecten niet levensvatbaar zouden zijn geweest zonder deze maatregel.

De concrete steunbedragen kunnen worden vergeleken met de kosten die door de netbeheerders worden ingeschat in hun "Studie: Onthaalcapaciteit decentrale productie in Vlaanderen 2011-2020". De totale bijkomende maatschappelijke kost op het niveau van het transmissienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de aansluitingen van windclusters, kan volgens de netbeheerders verlaagd worden met 80% - zonder aan de doelstellingen te raken - met een planmatig beleid inzake de uitbreiding van de energieproductie- en transportinfrastructuur. De maatschappelijke winst die hierbij kan gehaald worden kan oplopen tot € 155 miljoen bij duidelijke richtlijnen over de locaties van nieuwe productie-installaties. Een locationeel tariefsignaal is daarbij evenwel onmisbaar.

Voor een kritische bespreking van artikel 6.4.13 verwijzen we naar het eerder vermelde ADV-2010-5, waarin de VREG reeds pleitte voor een aanpassing van de steun tot een procentuele korting op de reële, gereguleerde aansluitingskost waarbij de aanvrager wordt aangemoedigd om zijn installatie voor de productie van hernieuwbare energie in te planten op een plaats waar de aansluitingskost het laagst is.

Anderzijds wil de VREG ook, op basis van de hoger vermelde studie, een investeringskader uitwerken waarbij de producent transparanter wordt geïnformeerd over de (fasering van de) uitbreidingsplannen en waarbij de netbeheerder de nodige projecten tijdig inplant en uitvoert.

Deze voorstellen zullen nog verder worden uitgewerkt en besproken op het Beleidsplatform "Slimme netten".